

Alma Mater Studiorum Università di Bologna – Institut za arheologiju – Sveučilište u Zadru, Odjel za arheologiju

Poziv za sudjelovanje

**TRADE - Transformacije na jadranskim prostorima u europskom kontekstu
(od 2. do 9. st.)**

Ključne riječi: krajobraz, materijalna kultura, arheologija

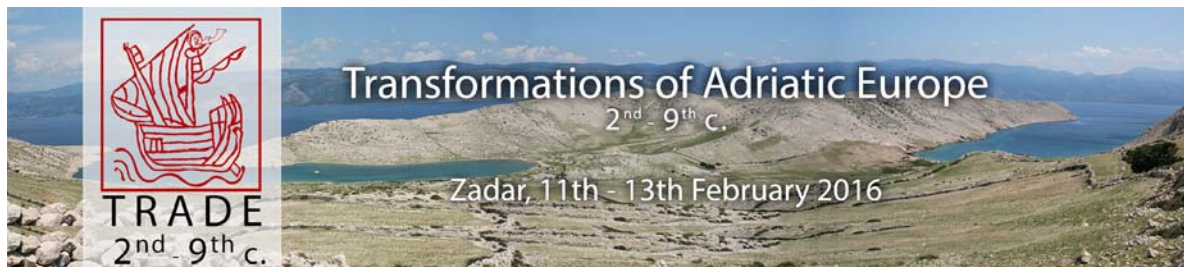
Zadar, 11. – 13. veljače 2016.

U godinama nakon smrti cara Komoda počelo je dugo razdoblje transformacija koje je potkopalo temelje strukture Rimskog Carstva. To su promjene kojima su u početku pogođeni segmenti nasljednoga prava Principata, a obuhvatili su uglavnom vojnu sferu, no promjene se šire i na socijalnu i strukturnu organizaciju rimske države.

Razdoblje vojne anarhije prekinuto je kratkom fazom prosperiteta s dolaskom Septimija Severa i njegovih nasljednika na carsko prijestolje te slijedi razdoblje ekonomske stabilnosti u kojem se stvara novi politički i institucionalni poredak Carstva. To je vrijeme Dioklecijanovih reformi, koje kulminiraju u ozbiljnoj krizi nakon smrti Konstantina Velikog (337. g.). Carski nasljednici se spore oko prostora uz Jadransko more. Započinje razdoblje ekonomskih i kulturnih promjena koje se ponajprije manifestiraju kroz difuzni oblik recesije u dinamici okupacije prostora. Urbana i ruralna naselja pokazuju znakove destrukcije i degradacije te krize. U sljedećim desetljećima, valovi naroda iz sjeverne i istočne Europe dodatno uznemiruju političko jedinstvo Carstva, koje je tek djelomično oporavljeno nakon rata s Gotima, što rezultira razaranjem mnogih urbanih centara i napuštanjem brojnih lokaliteta na prostorima ugroženim stalnim vojnim sukobima.

Sukladno spoznajama s kongresa održanog u Ravenni 2014. g. (*Economia e Territorio*, od 28 veljače do 1. ožujak 2014. godine, u tisku), u posljednjih nekoliko godina arheološka su istraživanja otkrila nove dokaze koji nam omogućuju stvaranje potpunije slike o tom važnom povijesnom razdoblju, koje je u fokusu rasprava u posljednjih nekoliko desetljeća. Područja istraživanja su u ovom slučaju uglavnom bila ograničena na jadranski prostor srednje Italije, uz sporadičnu komunikaciju s bliskim područjima istočnoga Jadrana.

Tendencija je proširiti istraživanja na cjelinu jadranskoga prostora, na zemljopisni i kulturni, a ne politički obrazac, što uključuje područja svih jadranskih zemalja. Ta su područja pogođena sličnim fenomenima transformacija: barbarska osvajanja, prelazak teritorija, organizacija barbarskih zemalja, Justinijanove rekonkviste, sve do Langobardske invazije Italije i Istre u drugoj polovici šestoga stoljeća. Upravo od 6. st. dalje nastupaju promjene koje danas slabo poznajemo i razumijemo, atakvi bliski odnosi između dviju obala oduvijek se osiguravali izravne kulturne utjecaje. Zanatska proizvodnja i oblikovanje naselja u mnogočemu slijede zajedničke razvojne putove, no rezultati arheoloških istraživanja nisu do danas dovoljno uspoređivani, posebice za razdoblje ranoga srednjega vijeka.

Tijekom našega susreta namjera nam je analizirati transformacije u između 2. i 9. st., dakle od vremena prije uspostave dinastije Severa do kraja karolinškoga razdoblja, posebno na područjima gdje su se istraživanja nedovoljno usmjeravala na ovo razdoblje, a osobito na prostoru istočne obale Jadrana.

Ovaj je susret prilika za razmjenu rezultata istraživanja provedenih uz Jadransku obalu posljednjih godina. Naš je poziv otvoren svim istraživačima koji se bave ili su se bavili navedenim temama i prostorima kako bismo razmjenom iskustava istraživanja stvorili novu bazu podataka za povijesnu rekonstrukciju.

Koristeći pregledne sinteze istraživanja pojedinih prostora ali i analize pojedinačnih konteksta, analizirati će se oblikovanje naselja i aspekti proizvodnje, trgovine i kretanja keramičarskih proizvoda kao i svih vrsta zanatskoga umijeća između dviju jadranskih obala u ovom razdoblju krize.

Kongres će djelovati u sekcijama posvećenima svakoj regiji koja je uključena u projekt istraživanja i kao i temama koje te regije povezuju. Osim izlaganja u navedenim sekcijama predviđa se i opsežna poster-sekcija.

Za sudjelovanje na konferenciji dovoljno je poslati naslov i kratki sažetak, na hrvatskom, talijanskom ili engleskom jeziku (po mogućnosti) na adresu e pošte: trade.zadar2015@gmail.com. Potrebno je navesti vrstu rada - predavanje ili poster. Prijedloge će razmotriti organizacijski odbor te u kratkom roku obavijestiti sudionike o prihvaćanju rada.

Predavanja će se održavati na službenim jezicima kongresa: engleski (po mogućnosti), hrvatski ili talijanski.

Teme predavanja i postera :

- Transformacije urbanoga krajobraza
- Transformacije ruralnoga krajobraza
- Utvrde
- Transformacije vjerskih i pogrebnih prostora (crkve, samostani, groblja itd.)
- Regionalni trendovi u transformaciji ruralnih i urbanih kasnoantičkih i ranosrednjovjekovnih krajobraza
- Trgovački putovi

Sve teme trebale bi biti prezentirane na način da uvažavaju materijalne dokaze (keramiku, kamene nalaze, novac, grobove i drugu arheološku ostavštinu) i sve one tragove koji mogu pomoći u razumijevanju krajobraznih promjena uz pomoć topografskih instrumenata.

Prijedlozi trebaju biti poslani na sljedeću adresu e-pošte: trade.zadar2015@gmail.com

Svi poster i predavanja biti će objavljeni - nakon odobrenja znanstvenog odbora i nakon postupka recenziranja.

Organizacijski odbor:

Igor Borzić
Ivana Jadrić-Kučan
Sveučilište u Zadru
Odjel za arheologiju
10000 Zadar
Hrvatska

Enrico Cirelli
Alma Mater Studiorum Università di Bologna
Sezione di Archeologia
UOS di Ravenna
Via S. Vitale
48121 Ravenna
Italija

Kristina Jelinčić Vučković
Ana Konestra
Ivana Ožanić Roguljić
Institut za arheologiju
Ulica Ljudevita Gaja 32
10000 Zagreb
Hrvatska

Znanstveni odbor:

Jacqueline Balen
Arheološki muzej u Zagrebu
Trg Nikole Šubića Zrinskog 19
10000 Zagreb
Hrvatska

Josipa Baraka Perica
Igor Borzić
Tomislav Fabijanić
Ivana Jadrić-Kučan
Odjel za arheologiju
Sveučilište u Zadru
10000 Zadar
Hrvatska

Sébastien Bully
CNRS, UMR ArTeHiS 6298 / Université de
Bourgogne, Dijon-Auxerre
6, Boulevard Gabriel
21000 Dijon
Francuska

Enrico Cirelli
Enrico Giorgi
Giuseppe Lepore
Alma Mater Studiorum Università di Bologna
Sezione di Archeologia, UOS di Ravenna
Via S. Vitale

48121 Ravenna
Italija

Morana Čaušević-Bully
Maître de conférences en Archéologie et Histoire de
l'art de l'Antiquité tardive et du haut Moyen Âge
Université de Franche Comté / UMR Chrono-
Environnement
30, Rue Mégevand
25030 Besançon cedex
Francuska

Kristina Jelinčić Vučković
Ana Konestra
Ivana Ožanić Roguljić
Bartul Šiljeg
Institut za arheologiju
Ulica Ljudevita Gaja 32
10000 Zagreb
Hrvatska

Domagoj Perkić
Dubrovački muzeju – Arheološki muzej
Paska Miličevića 1
20000 Dubrovnik
Hrvatska

Christopher Smith
British School at Rome
Via Antonio Gramsci 61
00197 Roma
Italija

Sponzori:

Centro studi per l'Archeologia dell'Adriatico
Casa Traversari
Via S.Vitale 28/30
48121 Ravenna
Italija

Fondazione Flaminia - Per l'Università in Romagna
Via Baccarini 27
48121 Ravenna
Italija

Hrvatsko arheološko društvo
Tomašićeva 6/4
10000 Zagreb
Hrvatska